

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Vida Ferenc ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Andrási László ügyvéd által képviselt Igazgatóság alperes ellen társadalombiztosítási határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságon 23.M.650/2008. szám alatt indított és a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 23.M.650/2008/5. számú részítéletével befejezett perében a jogerős részítélet ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Munkaügyi Bíróság 23.M.650/2008/5. számú részítéletét hatályon kívül helyezi és a felperesnek a Szakközépiskolában 1980. szeptember 1-jétől 1984. június 13-ig terjedő tanulmányi ideje szolgálati időkénti beszámítására irányuló keresetét elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek - 15 nap alatt - 20.000 (húszezer) forint együttes elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárásban felmerült részperköltséget.

Az elsőfokú bírósági és a felülvizsgálati eljárás során felmerült illetéket a magyar állam viseli.

I n d o k o l á s

Felperes a Magyar Honvédség hivatásos állományú tagja.

A felperes szolgálati nyugdíjra való jogosultságának megállapítására irányuló igényét - jogosultság hiányában - az Igazgatóság 2007. február 23-án kelt határozatával elutasította, utalva a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi

LXXXI. tv. (a továbbiakban: Tny.) 37. § (4) bekezdésére, valamint az ezen rendelkezés végrehajtásáról szóló 168/1997.(X.16.) Korm. rendelet (a továbbiakban: R.) 29. § (1) bekezdésében írtakra és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak jogállásáról szóló 2001. évi XCV. tv. (Hjt.) 203. § (1) bekezdés s a 259. § (1) bekezdés, továbbá a 261. § rendelkezéseiben foglaltakra.

Az elutasító határozatban megállapították azt is, hogy felperes esetében sem az állandó veszélyességi pótlékra jogosító feltételek, sem a fokozott igénybevétel nem áll fenn, ezért az erre vonatkozó igényt is el kellett utasítani. A felperes szolgálati idejét 24 év és 252 napban határozták meg.

Ezzel egyidőben ugyanezen a napon, ugyanezen számon hozott határozattal a szolgálati időt 25 év és 252 napban határozták meg, a határozat indokolásának változatlanul hagyása mellett, majd ugyanezen számon február 28-i kelettel a felperes szolgálati idejét 23 év és 248 napban határozták meg pontosan az előző két határozattal azonos indokolás mellett.

A felperes fellebbezése folytán eljáró minisztere határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Indokolásában idézte a középfokú oktatási intézményekről kiadott 1965. évi 24. tvr. 18. §-át és utalt az 1019/1976.(VI.24.) Mt. határozat (a továbbiakban: Mt. h.) 12.e) pontjában írtakra azzal, hogy azon rendelkezés, miszerint a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolák tanulóinak társadalombiztosítási jogállása megegyezik a szakmunkástanulókéval, a szolgálati idő számítása szempontjából nem irányadó. Utalt a Tny. 54. § (1) bekezdésében írt rendelkezésre, nevezetesen, hogy a középiskolai tanulmányok idejét szolgálati időként még akkor sem lehet figyelembe venni, ha a szakközépiskolai végbizonyítvány meghatározott középfokú szakképesítést igénylő munkakör betöltésére jogosít. A szakmunkástanuló után - mivel biztosítottnak minősült - járulékot kellett fizetni és a jogviszony időtartamáról kötelező adatszolgáltatási kötelezettség is fennállt. A jelen esetben ezen feltételek megléte nem volt igazolt. Utalt a Hjt. 262. §-ában és a 3/2002.(I.25.) HM rendeletben (IR) írtakra is a kedvezményes szorzó alkalmazhatóságának, illetve egészségnek kitett beosztásra való hivatkozással kapcsolatos igény elutasítását illetően.

A felperes a határozat megváltoztatása iránt keresetet nyújtott be a munkaügyi bírósághoz, amelyben a miniszter határozata hatályon kívül helyezését és szakközépiskolai tanulói viszonyának 1980. szeptember 1-jétől 1984. június 13-ig terjedő időszakát szolgálati időnek kérte minősíteni, megállapítani, illetve továbbra is kedvezményes szorzó alkalmazását kérte a szolgálati idő megállapításánál.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Utalt a Tny. 37. § (4) bekezdés és 54. § (1) bekezdés c) pontjában írtakra, arra, hogy az Mt. határozat hatályon kívül helyezésre került, így arra már jogot alapítani nem lehet. Utalt a Legfelsőbb Bíróság MK 131. számú, KK 17. számú, KK 27. számú és KK 35. számú állásfoglalásában kifejtett jogi indokokra. A kedvezményes szorzó alkalmazhatóságát illetően az IR 15. §-ára hivatkozott ezen igény elutasításának kérelme indokaként.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság részítéletével megváltoztatta a miniszter határozatát és megállapította, hogy a felperes szolgálati idejébe beszámít az 1980. szeptember 1-jétől 1984. június 13-ig terjedő időszak, amely alatt a m.-i Szakközépiskolában folytatott tanulmányokat.

Részítéletének indokolásában arra hivatkozott, hogy döntését a Legfelsőbb Bíróság 2007. december 17-én hozott 4/2007. KPJE számú jogegységi határozatára alapította. Ezen határozat rendelkező része szerint a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában töltött tanulmányi időt az Mt. határozat 12.e) pontja alapján szolgálati időként be kell számítani. Ezen jogegységi határozat kimondta, hogy a társadalombiztosítási jogállás meghatározásakor nem lehet különbséget tenni a szakmunkásképzést nyújtó szakközépiskolában tanulmányokat végzők között annak alapján, hogy melyik évfolyamon tanultak. Ennélfogva a szakmunkástanulói jogviszony teljes időtartamát szolgálati időként kell figyelembe venni.

A közigazgatási határozatot a munkaügyi bíróság a Pp. 339. § (1) bekezdésére alapítottan helyezte hatályon kívül azzal, hogy a kedvezményes szorzóval történő szolgálati idő számítását illető kereset tárgyában az eljárást a továbbiakban folytatja.

A jogerős részítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet a Pp. 270. § (2) bekezdése alapján, amelyben az ítélet hatályon kívül helyezését, a kereset elutasítását és a felperesnek perköltségben való marasztalását kérte jogszabálysértésre, jogszabály téves értelmezésére való hivatkozással.

A felülvizsgálati kérelem indokolása szerint a 4/2007. KPJE jogegységi határozat nem alkalmazható a felperesre, mint hivatásos katonára, különös tekintettel a Tny. 2. § (1) és (3) bekezdésében, a 3/1975.(VI.14.) SZOT szabályzat 234. §-ában, a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról kiadott 1996. évi XLIII. tv. (a továbbiakban: Hszt.) 1. § (1) bekezdésében és a Magyar Honvédség hivatásos és szerződéses állományú katonáinak

jogállásáról szóló 2001. évi XCV. tv. (Hjt.) 1. § (1) bekezdésében írt rendelkezések egybevetésével, értelmezésével.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a munkaügyi bíróság részítéletének hatályban való fenntartását kérte.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

Elsődlegesen utal a Legfelsőbb Bíróság arra, hogy a jelen per elbírálása, társadalombiztosítási/közigazgatási jogviszonyt érintő jogkérdés, ezért abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a felperes szolgálati nyugdíjra való jogosultságának tárgyában a munkaügyi bíróság által hozott jogerős részítélet megfelel-e a törvényi rendelkezéseknek.

Az Alkotmánybíróság 78/B/2008. AB határozatával megállapította, hogy a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjának szolgálati idejébe a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolákban töltött tanulmányi idő beszámításáról szóló 4/2007. Közigazgatási-polgári jogegységi határozat alkotmányellenes, ezért azt a határozat kihirdetése napjával - 2009. március 2. - megsemmisítette azzal, hogy a megsemmisített jogegységi határozat az Alkotmánybíróság határozata közzétételének napján veszti hatályát, de a folyamatban lévő eljárásokban az abban foglaltak az eljáró bírót már nem kötik.

Döntése indokolásában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a 4/2007. KPJE határozat olyan norma tartalmat alakított ki, amely az egyébként norma tartalmat nem hordozó Mt.h. 12)e. pontban sem közvetlenül, sem értelmezés révén nem ragadható meg. Az Mt.h. nyomán nem fogadtak el egyetlen olyan jogszabályt sem, amely a szakmunkásképzést folytató szakközépiskolában töltött időt akár munkajogi, akár társadalombiztosítási (ezen belül nyugellátási) szempontból jogszerző időnek ismerte volna el. Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, kizárólag a jogalkotó jogosult arra - a nemzetközi kötelezettségeket is figyelembe véve -, hogy bizonyos időtartamokat jogszerző időnek elismerjen. Ezt a jogkört, illetőleg az ebből fakadó jogosítványok gyakorlását nem helyettesítheti sem a bírósági jogalkalmazás, sem a Legfelsőbb Bíróság jogértelmező tevékenysége.

Mindezen indokokra figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság a rendelkező rész értelmében határozott a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati eljárás során köteles a felperes az alperesnek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján részperköltséget fizetni.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült illetéket a per tárgyi illeték és költségmentessége folytán a magyar állam viseli (Tny. 81. §).

Budapest, 2009. július 6.

*Dr. Zanathy János s.k. a tanács elnöke, Dr. Patassyné
dr. Dualszky Katalin s.k. előadó bíró, Dr. Stark Marianna s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő